

නව නිර්දේශය/புதிய பாடத்திட்டம்/New Syllabus

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம், Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
 ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka

NEW

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2020
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2020
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2020

බුද්ධ ධර්මය I
பௌத்தம் I
Buddhism I

41 S I

පැය දෙකයි
இரண்டு மணித்தியாலம்
Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ, පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- * 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ම ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.
- * එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 100 යි.

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ මහාකරුණා සමාපත්ති ඤාණයෙන් බලා, කායික මානසික දුක් දොමනස් විඳිමින් සිටියවුන් දැක ඔවුන්ට පිහිට වූ බව බෞද්ධ මූලාශ්‍රය තුළින් හෙළිවෙයි. එම ඤාණය,
 - (1) රහතන් වහන්සේලාට ද ඇත.
 - (2) බෝධිසත්වයන් තුළ ද ඇත.
 - (3) වෙනත් ශ්‍රාවකයන්ට ද උපදවා ගත හැකි ය.
 - (4) බුදුවරුන්ට ම සුවිශේෂී වූවකි.
 - (5) දරුවන් පිළිබඳව දෙමාපියන් තුළ ද තිබේ.
2. මහාසීහනාද සූත්‍රයට අනුව බුදුරජුන් තුළ ඇති දසවිධ ඤාණබල අතුරින් එකක් වන දුසිරිත් ඇති සත්ත්වයන් මරණින් මතු දුගතිගාමී වීමත්, සුසිරිත් ඇති සත්ත්වයන් මරණින් මතු සුගතිගාමී වීමත්, දැන දැකගැනීමේ නුවණ හඳුන්වන්නේ,
 - (1) පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය ලෙස ය.
 - (2) නානාධම්මිකික ඤාණය ලෙස ය.
 - (3) චුතුපපාත ඤාණය ලෙස ය.
 - (4) කම්මවිපාක ඤාණය ලෙස ය.
 - (5) සබ්බන්ථගාමිණිපටිපදා ඤාණය ලෙස ය.
3. බුද්ධත්වයට පත්වීමෙන් පසු දම්සක් දෙසනු පිණිස බරණැස ඉසිපතනයට වැඩම කළ බුදුරජුන් මග දී හමු වූ උපක ආච්චකයා අමතා “තමන් වහන්සේ සම්මාසම්බුද්ධ යැ”යි වදාළ බව සඳහන් වේ. ඉන් අදහස් වන්නේ උන්වහන්සේ,
 - (1) දස මරසෙන් පැරද වූ බව ය.
 - (2) පෙරුම්දම් පුරා බුදු වූ බව ය.
 - (3) සියලු දුකින් මිදුණු බව ය.
 - (4) තර්කානුකූලව පරම සත්‍යාවබෝධය ලද බව ය.
 - (5) සිවුසස් දහම මනාකොට දත් බව ය.
4. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ විශිෂ්ට ගුණ අතුරින් තාදී බුදුගුණය ප්‍රකට කෙරෙන බොහෝ අවස්ථා බුදුසිරිත තුළින් පෙන්වා දිය හැකි ය. එම ගුණයෙන් ප්‍රකට වන්නේ,
 - (1) සියලු කෙලෙස් දුරු කළ බවයි.
 - (2) සියලු පූජාවන් ලැබීමට සුදුසු බවයි.
 - (3) අටලෝ දහමින් කම්පා නොවී කටයුතු කළ බවයි.
 - (4) උස්මිටිකම් නොසලකා සැමට සමව පිහිටවන බවයි.
 - (5) තුන් ලොව ම මැනවින් අවබෝධ කළ බවයි.

5. සෝණදණ්ඩ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සිය නුවරට වැඩම කළ බුදුරදුන් දැක්මට තමා යායුතු බවත් උන්වහන්සේ තමන් වෙත වැඩමවීම නුසුදුසු බවත් පෙන්වා දෙමින් බුදුන්වහන්සේව ඉහළින් අගය කළේ ය. ඔහු පෙන්වා දුන් කරුණුවලින් එකක් නම්, බුදුරජාණන් වහන්සේ

- (1) අති උතුම් ආර්ය සත්‍යය ලොවට හෙළි කළ එක ම ශාස්තෘවරයා වේ යන්නයි.
- (2) දුෂ්කර ක්‍රියාකොට බුදු බවට පත් උතුමෙකි යන්නයි.
- (3) අසිරිමත් ප්‍රාතිහාර්ය පෑමෙහි සමත් වන්නේය යන්නයි.
- (4) වෙත දෙතිස් මහාපුරුෂ ලක්ෂණ ඇත යන්නයි.
- (5) සියලු සම්පත් හැරදමා පැවිදි වූ උතුමෙකි යන්නයි.

6. සුක්ත, විනය සහ අභිධම්ම යන යෙදුම්වල අර්ථය පුරාණාචාර්යවරුන් විසින් නිර්වචනය කරනු ලැබ ඇත. ඒ අනුව අභිධම්ම යන්නට දක්වා ඇති නිර්වචනය වන්නේ,

- (1) අතිරේක හා විශේෂ වශයෙන් ධර්මය විවරණය කිරීම යන්නයි.
- (2) ධර්මය පර්යාය වශයෙන් දැක්වීම යන්නයි.
- (3) නොයෙක් ක්‍රම ඇති ධර්මය යන්නයි.
- (4) කිරි මෙන් ධර්මය දොවා දීම යන්නයි.
- (5) ධර්මයෙහි අර්ථය දැක්වීම යන්නයි.

7. ත්‍රිවිධ රත්නය සුවිසි ගුණයකින් සමන්විත ය. ඒවායින් සවැදැරුම් ගුණයකින් යුක්ත වන ධර්මරත්නයේ සවැනි ගුණය ලෙස දක්වා ඇත්තේ,

- (1) ධර්මය විශ්වාස මාත්‍රයක් නොවේ යන්නයි.
- (2) ධර්මය ප්‍රඥාවන්තයන් සඳහා ය යන්නයි.
- (3) ධර්මය තම තමා විසින් ම නුවණින් දැනගත යුතු ය යන්නයි.
- (4) ධර්මය අවබෝධ කිරීමට දියුණු විඤ්ඤාණයක් අවශ්‍ය ය යන්නයි.
- (5) ධර්මය මෙලොවදී ම ප්‍රතිඵල උදාකරන්නේ ය යන්නයි.

8. දේවවාදී නොවන බුදුදහම මිනිස් සංහතිය ඉදිරියේ ඇති සියලු ගැටලු අභිබවා සිටින මහා ගැටලුව වන දුක පිළිබඳ අවදිකමත්, ඉන් අත්මිදීමේ මගත් පෙන්වාදීම අරමුණු කොට ඇත. ඒ අනුව පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරින් නිවැරදි වන්නේ,

- (1) දෙව්වරුන්ට ද බුදු බවට පත්විය හැකි ය යන්නයි.
- (2) සූත්‍ර පිටකයේ හමුවන්නේ බෞද්ධ දෙව්වරුන් ය යන්නයි.
- (3) බුදුදහම දේවසංකල්පවලට සෘජුව ම පහරදෙයි යන්නයි.
- (4) බෞද්ධයන් ප්‍රදසිරිත් කළ යුත්තේ බෞද්ධ දෙව්වරුන්ට ය යන්නයි.
- (5) නිවන් මග යන්නට දේව විශ්වාස අදාළ නොවේ යන්නයි.

9. සෙනසුරාදා දිනවල අප විහාරස්ථානයේ පැවැත්වෙන ධර්ම සාකච්ඡාවට නිතර සහභාගී වූ එක් උපාසිකාවක් පසුගිය දා මිය ගියා ය. එම අවමගුල් උත්සවයේ දී කථාවක් පැවැත් වූ අයෙකු එතුමියට මරණින් මතු හොඳ ආත්මයක් ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කළ අතර ඒ පිළිබඳ මෙවර ධර්ම සාකච්ඡාවේ දී විවිධ මත පළ විය.

- ඒ අතුරින් ධර්මානුකූල වූයේ,
- (1) විඤ්ඤාණය මිස ආත්මයක් මෙලොවින් පරලොවට නොයන්නේ ය යන්නයි.
 - (2) ස්ථීර හෝ තාවකාලික ආත්මයක් බුදුදහම නොපිළිගනී යන්නයි.
 - (3) බුදුදහමට අනුව ආත්මය මරණයෙන් කෙළවර වේ යන්නයි.
 - (4) ආත්මය සසර සැරිසරන්නේ කර්මානුරූපව ය යන්නයි.
 - (5) ආත්මයේ පැවැත්ම නිවනින් අවසන් වේ යන්නයි.

10. පාරම්පරික ශ්‍රැතිය, තර්කය ආදියට වහල් නොවී නිදහස්ව සිතා විමසා තමා විසින් ම යමක සත්‍ය අසත්‍යතාව දන යුතු බව උගන්වන කාලාම සූත්‍රය නිර්දේශ නොකරන කරුණ කුමක් ද?

- (1) ලෝභ ද්වේශ මෝහාදිය කුසල් ද අකුසල් දැයි විමසා බැලීම.
- (2) කුසලාකුසල කර්මයන්ගේ මතු ඵල විපාක සොයා බැලීම.
- (3) නුවණැත්තවුන්ගේ ගැරහුම් ලැබේ දැයි සොයා බැලීම.
- (4) සිය කැමැත්ත අනුව ම කුසල් අකුසල් තීරණය කිරීම.
- (5) නුවණැත්තවුන් පසසන්නේ දැයි විමසීම.

11. බුදුසමයේ ප්‍රභවයට සමාන්තරව භාරතයේ නැගී ආ විවිධ ගුරුකුලවලට අයත් ශ්‍රමණ කොටස් අතර දක්නට ලැබුණු පොදු ලක්ෂණයක් නම්,

- (1) දේව විශ්වාසය පිටු දැකීම ය.
- (2) ආශ්‍රම ධර්ම පිළිගැනීම ය.
- (3) යාග විධි අනුමත කිරීම ය.
- (4) වේදය ගුරු තන්හි තබා ගැනීම ය.
- (5) බ්‍රහ්ම සහවායතාව සොයා යාම ය.

12. මහා ප්‍රජාපතී ගෝතමිය ප්‍රමුඛ කාන්තාවන් පැවිද්ද ලබා ගැනීමත් සමග භික්ෂුණී සමාජය ආරම්භ විය. එහි දී භික්ෂුණීන් සඳහා බුදුරදුන් විසින් පනවා වදාළ ගරු ධර්ම අතුරින් එකක් නම්,
- (1) භික්ෂුන්ට පිදු සිවුපසය භික්ෂුණීන්ට පරිහරණය කළ නොහැකි ය යන්නයි.
 - (2) භික්ෂුණියක දහම් දෙසන තැනට භික්ෂුන් නොපැමිණිය යුතු ය යන්නයි.
 - (3) වස් වසා වැඩ සිටි භික්ෂුණීන් වස් අවසන උභතො සංඝයා ඉදිරියේ පවාරණය කළ යුතු ය යන්නයි.
 - (4) භික්ෂුන්ගේ ආවාස සම්පයෙහි භික්ෂුණීන් වාසය නොකළ යුතු ය යන්නයි.
 - (5) භික්ෂුණීන්ට ලැබෙන සිවුපසය ඉදින් කැමති නම් භික්ෂුන්ට පූජා කළ හැකි ය යන්නයි.
13. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් විවිධ කරුණු මුල් කොටගෙන විටින් විට අනුදැන වදාරන ලද උපසම්පදා ක්‍රම අටක් විනය මූලාශ්‍රයවල දැකගත හැකි ය. ඒ අතුරින් ඤැත්ති වතුන්ට කම්ම උපසම්පදාව යනු,
- (1) සිවුවනක් පිරිස ම රැස්කොට කරන උපසම්පදාවයි.
 - (2) උපාධ්‍යායවරයෙකු නැතිව සිදු කළ හැකි උපසම්පදාවයි.
 - (3) භික්ෂුණීන් උපසම්පදා කිරීමට පමණක් යොදාගත යුතු ක්‍රමයකි.
 - (4) ඤැත්තිය සිව්වැනි කොට කර්ම වාක්‍යය තෙවරක් කීමෙන් සිදු කරන උපසම්පදාවයි.
 - (5) ප්‍රශ්න හතරක් අසා පිළිතුරු ලබා ගැනීමෙන් පසු සිදු කෙරෙන උපසම්පදාවයි.
14. නවක පැවිද්දෙක් උපසම්පදාවට පත්වීමෙන් පසු සඟ මැද දී උන්වහන්සේට අවවාද වශයෙන් සිහිපත් කරන්නේ කුමක් ද?
(1) සේඛ්‍යා	(2) සතර පරාජිකාපත්ති	(3) දස දඬුවම් වත්
(4) අන්තේවාසික වත්	(5) ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය	
15. සෝවාන් ආදී සතරමග සතරඵලයට පැමිණි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ සංඝරත්නය නව ගුණයකින් යුක්ත වන අතර එහි සුපටිපන්න යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ,
- (1) කාමසුඛල්ලිකානුයෝගයට හෝ අත්තකිලමතානුයෝගයට නොපැමිණි යන්නයි.
 - (2) දුරසිට වුව ද ගෙන ගොස් දානාදී ප්‍රත්‍ය පිළිගැන්වීමට සුදුසු ය යන්නයි.
 - (3) ආදර ගෞරවයෙන් යෝග්‍ය ලෙස පිළිවෙත් පුරන යන්නයි.
 - (4) මනා පිළිවෙතට එළඹගත් යන්නයි.
 - (5) සෘජු මාර්ගයට පිළිපත් යන්නයි.
16. බමුණු පූජකයන් විසින් ප්‍රචලිත කරන ලද ඉගැන්වීම් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ භාරතීය ජන ජීවිතයට බල පෑවේ ය. එබඳු ඉගැන්වීමක් නොවන කරුණ කුමක් ද?
- (1) ආත්මවාදී වීම.
 - (2) ඉෂ්ටාපූර්තය පිළිබඳ ඉගැන්වීම.
 - (3) තරුණ විශේදී පස්කම් සුව විදීම.
 - (4) කේවලත්වය විමුක්තිය ලෙස පිළිගැනීම.
 - (5) වෛශ්‍යයන් ගොවිතැනෙහි නිරත වීම.
17. බුදුරදුන් විසින් බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් විචාරයට ලක් කළ එක් අවස්ථාවක් නම්,
- (1) “වත්තාරො වණ්ණො සමසමා” යන්නයි.
 - (2) “බ්‍රාහ්මණාව සුඵ්ඤ්ජනි නො අබ්‍රාහ්මණා” යන්නයි.
 - (3) “සබ්බං ඉස්සර නිම්මාණ හේතු” යන්නයි.
 - (4) “තිණ්ණං වේදානං පාරගු” යන්නයි.
 - (5) “බ්‍රාහ්මණෝ ව සෙට්ඨො වණ්ණො” යන්නයි.
18. බුද්ධකාලීන ඡට් ඤාස්තාවරුන් අතර සතරමහා භූතයන්ගෙන් හටගත් මේ ශරීරය මරණින් අවසන් වේ යැයි ද මතු උපතක් නැතැයි ද ඉගැන්වූයේ කවුරුන් විසින් ද?
(1) නිගණ්ඨ නාතපුත්ත	(2) මක්ඛලී ගෝසාල
(3) අජිත කේසකම්බල	(4) පකුධ කච්චායන
(5) සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත	
19. නිගණ්ඨ නාතපුත්ත විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පූර්වකර්ම ගෙවා දැමීම පිණිස තමා විසින් තමාට ම කටුක දුක් පීඩා ලබාදීමේ පිළිවෙත අනවබෝධය නිසා කරන අර්ථ විරහිත ක්‍රියාවක් යැයි පෙන්වා දෙමින් බුදුරදුන් එම පිළිවෙත විචාරයට භාජනය කළේ,
(1) සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයේ දී ය.	(2) දේවදහ සූත්‍රයේ දී ය.
(3) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ දී ය.	(4) උපාලි සූත්‍රයේ දී ය.
(5) සන්දක සූත්‍රයේ දී ය.	

20. මහා බුන්මයා විසින් සමාජය මවන ලද්දේය යන බමුණු මතයට ප්‍රතිචාර දක්වමින් සමාජය යනු හේතුවල ධර්මය අනුව පරිණාමයට ලක්වූවකැයි පෙන්වා දෙන ප්‍රමුඛතම බුද්ධ දේශනාව වන දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි කියවෙන එක් කරුණක් නම්,

- (1) තිරිසන් සතුන් පරිණාමය වීමෙන් මිනිසා බිහිවූයේ ය යන්නයි.
- (2) සමාජ ගැටලුවලට එක ම හේතුව ආර්ථික විෂමතාවන් ය යන්නයි.
- (3) ස්ත්‍රී පුරුෂ වෙනස උපන්නේ මිනිස් සමාජයේ ප්‍රභවයත් සමග ය යන්නයි.
- (4) පරිණාමය තුළ ප්‍රථමයෙන් ප්‍රකට වූ දුෂිත ප්‍රාණඝාතය වේ යන්නයි.
- (5) මෙලොව පරලොව දෙකෙහි ම සත්ත්වයා විෂයෙහි ධර්මය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ යන්නයි.

21. සත්ත්වයා පිළිවෙතින් පිරිහෙන කල්හි, සද්ධර්මය ඔවුන් වෙතින් අතුරුදහන් වන කල්හි ශික්ෂා පද බහුල වෙයි. රහත් බව ලබන්නෝ ද අල්ප වෙති. බුදුරදුන් විසින් මෙම දේශනාව පවත්වන ලද්දේ,

- (1) හද්දාලි තෙරුන්ට ය. (2) ආනන්ද තෙරුන්ට ය.
- (3) මහාකාශ්‍යප මාහිමියන්ට ය. (4) සැරියුත් මාහිමියන්ට ය.
- (5) මොග්ගලියුත්තනිස්ස හිමියන්ට ය.

22. ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන් ධර්මදූත කටයුතුවලට යොමු කිරීම හා එහි ලා ඔවුන් වඩාත් උනන්දු කරවීම පිණිස බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ පියවර ගත් බවට නිදසුන් සැපයිය හැකි ය. එබඳු එක් පියවරක් වන්නේ,

- (1) ශ්‍රාවක දේශනා අගය කිරීම ය.
- (2) වනපොත් කිරීමට අනුදැනීම ය.
- (3) වැදගත් දහම් කරුණු පාඩම් ගැනීම ය.
- (4) ධර්ම කරුණු ලියා ගැනීමට ශ්‍රාවකයන් පෙළඹවීම ය.
- (5) වරදවා තේරුම්ගත් ශ්‍රාවකයන්ට විනයානුකූලව දඬුවම් දීම ය.

23. ස්වකීය ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන් දිරිමත් කිරීමේ හා අගය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව බුදුරජාණන් වහන්සේ අග තනතුරු ප්‍රදානය කළහ. මහමුලන් මාහිමියන්ට හිමි වූ අග තනතුර නම්,

- (1) ධුතාංගධාරීන් අතර අග තනතුරයි.
- (2) සාද්ධම්මතුන් අතර අග්‍රස්ථානයයි.
- (3) මධුරස්වර ඇත්තවුන් අතර අග තනතුරයි.
- (4) ශික්ෂාකාමී ශ්‍රාවකයන් අතර අග්‍රස්ථානයයි.
- (5) සසුනේ වෘද්ධතර භික්ෂූන් අතර අග තනතුරයි.

24. සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසක් ඇවෑමෙන් පැවැති ධර්ම සංගායනාවේ දී ධර්ම විනයෙහි විර පැවැත්මත් සංඝසාමග්‍රිය හා දුර්මත බැහැර කිරීමත් පිණිස ජ්‍යෙෂ්ඨ භික්ෂූන්ගේ මූලිකත්වයෙන් ගන්නා ලද පියවර කුමක් ද?

- (1) කුඩා අනුකුඩා ශික්ෂාපද තීරණය කිරීම.
- (2) දුසිල් මහණුන් සසුනෙන් නෙරපා හැරීම.
- (3) අහඳු වචන ප්‍රකාශ කළ සුහද භික්ෂුවට තදින් අවවාද කිරීම.
- (4) විශේෂඥ මහතෙරුන්ගෙන් විමසා පිරිසිදු ධර්ම විනය කුමක් දැයි තීරණය කිරීම.
- (5) චෝදනා පහකට ලක් වූ ආනන්ද හිමියන්ට දඬුවම් පැමිණවීම.

25. තෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට මොග්ගලියුත්තනිස්ස හිමියන් ඇතුළු ශාසනභාරධාරී මහ තෙරවරුන් පෙළඹීමට හේතුවියැයි යැයි සැලකිය හැකි කරුණු අතුරින් එකක් නම්,

- (1) දුර්භික්ෂයක් ඇතිවීම ය.
- (2) රහතුන්ගේ තත්ත්වය පිළිබඳ වැරදි අදහස් පැතිරීම ය.
- (3) සසුන්ගත වූ තීර්ථකයන් ධර්මාශෝක රජු පහදවා ගැනීම ය.
- (4) විනයධර භික්ෂූන් ධර්මධර භික්ෂූන්ට විවිධ චෝදනා නැගීම ය.
- (5) ධර්ම විනය පිළිබඳ දුර්මතවලට පිළිතුරු දීමේ අවශ්‍යතාව ඇතිවීම ය.

26. “යම් සේ අංගෝපාංග සම්භාරයකට රථය යැයි කියනු ලබන්නේ ද එසේ ම රූප වේදනා දී ස්කන්ධ පඤ්චකයෙහි එකතුවට සත්ත්වයා යැයි සම්මුතියක් පවතී.” පඤ්චස්කන්ධය යනු,

- (1) සත්ත්වයාගේ ආත්මයයි.
- (2) පරමාර්ථ ධර්ම සමූහයෙකි.
- (3) ආත්ම ස්වරූපයෙන් තොර ස්කන්ධ පහකි.
- (4) පටිච්චසමුප්පන්න නොවන ධර්ම සමූහයෙකි.
- (5) එකිනෙකට සම්බන්ධයක් නැති ධර්ම සම්භාරයෙකි.

27. “අටලෝ දහම අස්ථිර ය. විපරිණාමී ය. එයින් කම්පාවට පත් නොවිය යුතු ය. ඒ පිළිබඳ අවබෝධයෙන් ජීවිතය පවත්වාගෙන යා යුතු ය” යන අර්ථය ප්‍රකාශ නොවන ධර්ම පාඨය කුමක් ද?
- (1) ‘විත්තං යස්ස න කම්පති’
 - (2) ‘එතෙ අනිච්චා මනුපෙසු ධම්මා’
 - (3) ‘න තෙ භවං අට්ඨමං ආදියන්ති’
 - (4) ‘චතුබ්බි වාතෙහි අසම්පකම්පියො’
 - (5) ‘එවං නින්දා පසංසාසු න සම්ප්ඤ්ඤානි පණ්ඨිතා’
28. සියලු ධර්මයන් අනිත්‍ය බැවින් දුක් සහිත ය. එබැවින් අනාත්මය යන සත්‍යය අවබෝධ කරගත් තැනැත්තා,
- (1) ශ්‍රද්ධාවන්තයෙකු වෙයි.
 - (2) විරියවන්තයෙකු වෙයි.
 - (3) බොහෝ පින් රැස්කර ගනියි.
 - (4) මරණින් මතු සැප ලබාගනියි.
 - (5) සංස්කාර ධර්ම කෙරෙහි කලකිරෙයි.
29. බෞද්ධ ජීවිතයක ප්‍රකට වියයුතු මූලික සද්ගුණ බඹ විහරණ නමින් හැඳින්වෙයි. එම සද්ගුණ හඳුන්වන තවත් ධර්මානුකූල ව්‍යවහාරයක් නම්,
- (1) චතුඅප්පමඤ්ඤා යන්නයි.
 - (2) චතුපට්ඨසම්භිදා යන්නයි.
 - (3) චතුරාරක්ඛා යන්නයි.
 - (4) චතුපාරිසුද්ධි යන්නයි.
 - (5) චත්තාරො සම්මප්පධානා යන්නයි.
30. පාරිසරික සම්පත් හිතවාදී බවින් තොරව අසීමිත තෘෂ්ණාවෙන් අනිසි ලෙස පරිභෝග කිරීමෙන් ලැබෙන දුර්විපාක රැසක් අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ පැහැදිලි කර තිබේ. ඉන් එකක් නම්,
- (1) ජල උල්පත් සිඳි යාමයි.
 - (2) ආයු වර්ණාදිය පිරිහීයාමයි.
 - (3) රෝගාබාධයන් වැඩිදියුණු වීමයි.
 - (4) වියලි කාලගුණයක් ඇතිවීමයි.
 - (5) වායු දූෂණය පැතිර යාමයි.
31. බුදුදහම අනුව සසර දුක තුන් ආකාර ය. එනම් දුක්ඛ දුක්ඛතා, විපරිණාම දුක්ඛතා හා සංඛාර දුක්ඛතා යනුවෙනි. මෙහි දුක්ඛ දුක්ඛතා යනු,
- (1) ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණාදී දුක් ය.
 - (2) වෙනස්වීම පිළිබඳ දුක ය.
 - (3) පීඩාජනක වූ දුක් දොම්නස් ය.
 - (4) හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් හටගන්නා දුක් ය.
 - (5) මානසිකව විඳීමට සිදු වන දුක් පීඩාවන් ය.
32. මිනිස් සන්තානගතව මුල්බැසගත් තණ්හාව දුක්ඛ සමුදයාර්ය සත්‍යයෙන් පැහැදිලි කෙරේ. එහි හව තණ්හා යන්නෙන් කියවෙන්නේ,
- (1) ඉඳුරන් පිනවීමේ තෘෂ්ණාව ය.
 - (2) පස්කම් සුවයට ඇති කැමැත්ත ය.
 - (3) ශාස්වත දෘෂ්ටියෙන් උපදනා තණ්හාව ය.
 - (4) උච්ඡේද දෘෂ්ටියෙන් උපදනා තණ්හාව ය.
 - (5) නිත්‍ය ආත්මයක් නැතැයි පිළිගනිමින් මෙලොව සැප විඳීමේ ආශාව ය.
33. සම්මා සමාධිය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයෙහි සමාධි ශික්ෂාවට ඇතුළත් වන අතර එම මාර්ගාංගය වැඩිමෙන්,
- (1) ආකාසානඤ්චායතනය උපදවා ගත හැකි ය.
 - (2) ඉද්ධිවිධ ඤාණය උපදවා ගත හැකි ය.
 - (3) ආසවක්ඛය ඤාණය ලබාගත හැකි ය.
 - (4) චතුර්විධ ධ්‍යාන ලබාගත හැකි ය.
 - (5) දිබ්බසොත ඤාණය උපදවා ගත හැකි ය.
34. “යො පටිච්චසමුප්පාදං පස්සති, සො ධම්මං පස්සති” පටිච්චසමුප්පාදය දකින්නා ධර්මය දකියි. මෙම ධර්ම පාඨය ඇතුළත් වන්නේ,
- (1) මහාහත්ථිපදෝම සූත්‍රයේ ය.
 - (2) දම්සක් පැවැතුම් සූත්‍රයේ ය.
 - (3) මහාතණ්හාසංඛය සූත්‍රයේ ය.
 - (4) වජිරා සූත්‍රයේ ය.
 - (5) මහානිදාන සූත්‍රයේ ය.

35. අනුලෝම පටිච්චසමුප්පාද දේශනාවෙහි ජරාමරණාදී සංසාරගත දුක්ඛ දෝමනස්සයන්ගේ සමුදයට කුඩුදෙන එක් ප්‍රත්‍යයක් සංස්කාර නමින් දැක්වෙන අතර ඉන් අර්ථවත් වන්නේ,
 (1) පඤ්චස්කන්ධයයි. (2) ඡන්ද රාගයයි.
 (3) සචේතනික ක්‍රියාවයි. (4) නාමරූප ධර්ම සන්තතියයි.
 (5) මිච්ඡා සංකප්පයයි.
36. මිනිසාගේ ස්වාමියා මිනිසා ම ය යන බෞද්ධ ඉගැන්වීමට ප්‍රතිවිරුද්ධ බුද්ධ කාලීන ආගමික ඉගැන්වීමක් වන සර්ව බලධාරී ඊශ්වරයෙකු පිළිබඳ ඉගැන්වීම සමග බුදුදහම එකඟ නොවන හේතුව කුමක් ද?
 (1) එය සාම්ප්‍රදායික බමුණු මතයක් වීම.
 (2) බොහෝ ශ්‍රමණයන් විසින් එය බැහැර කිරීම.
 (3) බුදුරදුන්ට හිමි ශ්‍රේෂ්ඨත්වය නොපිළිගැනීම.
 (4) තර්කානුකූලව ඔප්පු කළ නොහැකි වීම.
 (5) මානව ශක්‍යතාව එමගින් හැල්ලුවට ලක්වීම.
37. පුද්ගලයාගේ කායික මානසික ශක්‍යතා සංවර්ධනය කරගැනීමෙන් ත්‍රිවර්ග සම්පත්තිය ම උදාකරගත හැකි බව පිළිගන්නා බුදුසමය තුළ එකී ශක්‍යතා අර්ථවත් කරන ව්‍යවහාරය වන්නේ කුමක් ද?
 (1) සති (2) ක්‍යාන (3) උපධි (4) පදාන (5) සරණ
38. “යම් කර්මයක් තමාට, අනුන්ට හා දෙපක්ෂයට ම දුක් පිණිස වේද එය අකුසලයකි. යම් කර්මයක් දෙපක්ෂයට ම දුක් පිණිස නොවේද එය කුසලයකි.” මෙම බුද්ධ වචනය දක්නට ලැබෙන්නේ,
 (1) නිබ්බේධික සූත්‍රයේ ය. (2) චූළකම්මවිභංග සූත්‍රයේ ය.
 (3) විමංසක සූත්‍රයේ ය. (4) ධම්මචේතිය සූත්‍රයේ ය.
 (5) අම්බලට්ඨික රාහුලොවාද සූත්‍රයේ ය.
39. බුදුදහම අනුව යහපත් කර්ම, කුසල කර්ම සහ පුණ්‍ය කර්ම යැයි දෙයාකාර වෙති. මෙහි පුණ්‍ය කර්මයක් වන්නේ කුමක් ද?
 (1) සතුන් නොමැරීම. (2) කේලාම් කීමෙන් වැළකීම.
 (3) ධර්මය දේශනා කිරීම. (4) දැඩි ලෝභයෙන් වෙන්වීම.
 (5) හිස් වචන නොදෙවීම.
40. බුදුදහමෙහි ඉගැන්වෙන ශුද්ධා ගුණය නිවැරදිව හඳුන්වා දෙන ප්‍රකාශය වන්නේ,
 (1) තෙරුවන් පිළිබඳ හක්තිය ශුද්ධාව ය යන්නයි.
 (2) ශුද්ධාව ඉන්ද්‍රියක් ලෙස ද දක්වා තිබේ යන්නයි.
 (3) ශුද්ධාව ගිහියන්ට මිස පැවිද්දන්ට අදාළ නොවේ යන්නයි.
 (4) අමූලක ශුද්ධාව ඇත්තේ රහතන් වහන්සේලා තුළ ය යන්නයි.
 (5) ශුද්ධාව මුල්වන්නේ පින්දහම් කිරීමට මිස පිළිවෙත් පිරීමට නොවේ යන්නයි.
41. අංගුත්තර නිකායේ කුල සූත්‍රය අනුව පවුල් ඒකකයක අභිවාද්ධිය කැමති වන්නෙකු විසින් කළ යුතු යැයි දක්වන කරුණක් වන්නේ කුමක් ද?
 (1) ධාර්මික ජීවනෝපායක නිරත වීම.
 (2) උපයාගත් සම්පත් හොඳින් රැක ගැනීම.
 (3) නැසෙන දේ නැවත සොයා ගැනීම.
 (4) මවුපිය ගුරුවරුන්ට යුතුකම් ඉටු කිරීම.
 (5) සුදුසු අවස්ථාවේ දී පරිත්‍යාගශීලී වීම.
42. උපයාගත් ධනය ඇත්තවුන් විසින් තමාගේ යහපත පිණිස මෙන් ම අනුන්ගේ යහපත පිණිස ද එම ධනය යෙදවිය යුතු බව බුදුදහම පෙන්වා දෙයි. ඒ අනුව අතිපීඩලී යන්නෙන් හඳුන්වන්නේ,
 (1) ආගමික උතුමන් වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීම ය.
 (2) අඹුදරු මාපියාදීන්ට සංග්‍රහ කිරීම ය.
 (3) මලගිය අයට පින්පෙන් දීම ය.
 (4) ආගන්තුකයන්ට සැලකීම ය.
 (5) මිතුරන්ට උපකාර කිරීම ය.

43. දීඝ නිකායේ කුටදන්ත සූත්‍රයට අනුව රජුන් විසින් ජනතාව ආර්ථික සමෘද්ධිය වෙත යොමු කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාමාර්ග අතුරින් එකක් නම්,
 (1) අඩුමිලට ඉඩම් ආදිය ලබාදීම ය.
 (2) නිබඳව විශේෂඥ උපදෙස් ලබාදීම ය.
 (3) විදේශ වෙළඳාමට අවස්ථා සැලසීම ය.
 (4) කර්මාන්ත ඇරඹීමට වෙනත් රටවලට ආරාධනා කිරීම ය.
 (5) සුදුස්සන් සුදුසු රාජ්‍ය සේවාවල යොදවා නිසි වැටුප් ගෙවීම ය.
44. වජ්ජීන් විසින් සිය රාජ්‍යයෙහි පිරිහීම වළක්වා දියුණුව ඇති කර ගැනීම පිණිස අනුගමනය කළ සජ්ත අපරිභානීය ධර්ම අතුරින් එකක් නම්,
 (1) සිය කාලය, ශ්‍රමය හා ධනය පරිත්‍යාගශීලීව ප්‍රජාව වෙනුවෙන් යෙදවීම ය.
 (2) නිර්ධනයන්ට කර්මාන්තාදිය සඳහා ධනය ලබාදීම ය.
 (3) සතර අගතියෙන් තොරව රාජ්‍ය පාලනය කිරීම ය.
 (4) වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම හා සවන් දීම ය.
 (5) ප්‍රිය වචනයෙන් ප්‍රජාව ඇමතීම ය.
45. පෙර දඹදිව රාජ්‍ය පාලනය කළ එක් පාලකයෙකු සිය දේශයේ ආර්ථික සමෘද්ධියත්, සංස්කෘතික හා සාමයික අභිවෘද්ධියත් ඇති කිරීමට බොහෝ ක්‍රියාමාර්ග ගත් නමුදු අපරාධ මර්දනය සඳහා පියවර නොගත්තේ ය. බුදුදහම අනුව ඔහු විසින් කඩ කළ බව පෙනී යන්නේ,
 (1) සතර අගති විරතියයි. (2) සක්විති වතකි.
 (3) අපරිභානීය ධර්මයකි. (4) සංග්‍රහ වස්තුවකි.
 (5) දසරාජධර්මවලින් එකකි.
46. ප්‍රාග් වෛදික යුගයේ පටන් භාරතීය මහණ බමුණන් අතර භාවනාව පිළිබඳ කිසියම් අවදිකමක් තිබූ බවට තොරතුරු හමුවන අතර බුදුසමය එහි ලා ඉදිරි පියවරක් ප්‍රකට කළ බව සැලකිය නොහැකි කරුණ කුමක් ද?
 (1) රාගාදි කෙලෙස් යටපත් කිරීමට ඉගැන්වීම.
 (2) සමථය ඉක්මවා විපස්සනාවට මග පෙන්වීම.
 (3) නවවැනි සමාපත්තිය දක්වා ඉදිරියට යාම.
 (4) ආසවක්ඛය ඥානය වෙත යොමුවීම.
 (5) ප්‍රඥා ශික්ෂාව පෙන්වා දීම.
47. ආර්ය මාර්ගයෙහි සම්මා සමාධියට ඇතුළත් සතර සතිපට්ඨානයෙහි ධම්මානුපස්සනාව යනු,
 (1) ධර්මය මනාකොට මෙනෙහි කිරීමයි.
 (2) තම සිතෙහි නිවරණ ධර්ම ඇති නැති බව දැනගැනීමයි.
 (3) ධර්ම රත්නයෙහි සිත් පහදවා ගැනීමයි.
 (4) ජීවිතය ධර්මානුකූලව ගත කිරීමයි.
 (5) අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීමයි.
48. මේ ශරීරය පාදාන්තයේ සිට කේශාන්තය දක්වා සම කෙළවරකොට නා නා ප්‍රකාර වූ අසුවියෙන් යුක්ත යැයි නුවණින් සිහි කළ යුතු බව බුදුදහම උගන්වයි. එම සිත වැඩිමට උගන්වන්නේ,
 (1) අසුභ භාවනාවේ දී ය. (2) ආනාපානසති භාවනාවේ දී ය.
 (3) වේදනානුපස්සනාවේ දී ය. (4) දේවතානුස්සතියේ දී ය.
 (5) විපස්සනා භාවනාවේ දී ය.
49. විශුද්ධි මාර්ගය උගන්වන පරිදි ආධ්‍යාත්මික ස්වභාවය අනුව පුද්ගල වර්ත භයක් ඇති අතර එයින් මෝහ වර්තයාට සුදුසු භාවනාව ලෙස දක්වන්නේ,
 (1) කායගතා සතියයි. (2) ආනාපාන සතියයි.
 (3) බ්‍රහ්ම විහාර භාවනාවයි. (4) මරණානුස්සතියයි.
 (5) බුද්ධානුස්සතියයි.
50. නිතර භාවනා කිරීම තුළින් ලබාගත හැකි අනුසස් රාශියක් බෞද්ධ මූලාශ්‍රයන්හි පෙන්වා දෙයි. ඒ අතර මෙත්තානුපස්සනාවේ ආනිසංසයක් ලෙස දක්වා ඇත්තේ,
 (1) අපායගාමී නොවේ යන්නයි. (2) පවට, ලජ්ජාව ඇති වේ යන්නයි.
 (3) සම්මා දිට්ඨිය උපදිය යන්නයි. (4) සුවසේ නිදයි යන්නයි.
 (5) උන්මන්තකයෙකු නොවේ යන්නයි.

* * *